

33009 Innovatiebeleid

31288 Hoger Onderwijs-, Onderzoek- en
Wetenschapsbeleid

Nr. 164 Brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juli 2025

Hierbij ontvangt uw Kamer de reactie op het rapport 'Nederlands onderzoek en ontwikkeling in internationaal perspectief' van het Rathenau Instituut zoals verzocht in uw brief van 24 april 2025 inzake 'Aanbieding rapport 'Nederlands onderzoek en ontwikkeling in internationaal perspectief' van Rathenau Instituut'.

OCW heeft de cijfers in het Rathenau-rapport opgevraagd om een beeld te krijgen van hoe Nederland presteert ten opzichte van de mondiale kenniseconomie. Het rapport biedt vergelijkingsmateriaal tussen vijftientig landen op het gebied van onder andere investeringen, onderzoekers, studenten en publicaties. Het geeft weer hoe wij als Nederland samenwerken en ons verhouden tot derde landen binnen én buiten Europa. Zo signaleert het rapport dat:

- Al zeker 10 jaar de totale Nederlandse R&D investeringen (publiek en privaat) blijven steken op circa 2,2% van het BBP, ondanks de ambitie en afspraak van tenminste 3% (Lissabon, 2000; Brussel 2010; Boedapest, 2024).
- Nederland in Europese projecten het meest samenwerkt met Duitsland, Italië, Spanje en Frankrijk.
- Onderzoekers in Nederland hun resultaten het vaakst samen met collega's uit de Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk en Duitsland publiceren (peildatum april 2024).
- Nederland van alle onderzochte landen koploper is met 83% open-access publicaties (peildatum 2022).
- Het aandeel vrouwelijke onderzoekers in Nederland op 30% ligt (in vergelijkingsjaar 2021). Daarmee kent Nederland de grootste toename en bevinden we ons op gelijke hoogte met Duitsland en Frankrijk, maar onder bijvoorbeeld Spanje (42%), Italië (36%) en België (34%).

Onderzoek en innovatie zijn internationaal van aard, omdat kennis en expertise over grenzen heen worden gedeeld en uitgewisseld. Die internationale verbondenheid wordt ook door het rapport

geïllustreerd. Samenwerken met internationale koplopers, of landen waarmee we gezamenlijk kunnen optrekken, blijft noodzakelijk. Samenwerking in Europa, en daarbuiten, stelt kennisinstellingen in staat om mee te doen aan de internationale top. Zo leveren ze een cruciale bijdrage aan het Nederlandse verdienvermogen en onze strategische autonomie.

Eén van de instrumenten om deze samenwerking te bereiken is het Europese kaderprogramma voor onderzoek en innovatie. Daarom zet ik me op Europees niveau, samen met mijn collega van Economische Zaken, in voor een ambitieuze en slagvaardige opvolger van Horizon Europe.¹ Zoals het kabinet aangaf in de visie op het volgende Kaderprogramma, wordt de urgentie van Europese samenwerking onderstreept door een dringende noodzaak om complexe maatschappelijke uitdagingen en veranderende geopolitieke omstandigheden aan te pakken. Het belang van kennis, onderzoek, wetenschap, technologie en innovatie is in het licht van deze uitdagingen toegenomen².

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

E.E.W. Bruins

¹ Eerste Kamerbrief over beleid vervolgonderwijs, onderzoek en wetenschap, 14-03-2025

² The Netherlands' vision paper on the future EU Framework Programme for Research and Innovation ('FP10')